

13.12.2016

TERVEYDENHUOLLON PALVELUVALIKOIMANEUVOSTON KOKOUS 6/2016

Aika tiistai 13.12.2016, kello 12:00–16:00
Paikka Klaus K, Rake-sali, Bulevardi 2/4, 00120 Helsinki
Osallistujat x Päivi Sillanaukee, puheenjohtaja

Jäsenet:

x Kirsi Varhila, varapuheenjohtaja, saapui klo 12:40, asiakohda 4
x Juha Koivisto
x Markus Henriksson
x Päivi Koivuranta-Vaara
x Ilona Autti-Rämö
x Eeva Sofia Leinonen

x Kari-Matti Hiltunen
x Vesa Kataja, etänä poistui klo 14.00, asiakohda 6.
x Ulla Keränen
x Mirva Lohiniva-Kerkelä
- Aino-Liisa Oukka
x Taina Remes-Lyly
x Pekka Rissanen
- Samuli Saarni
x Carola Wärnä-Furu

Varajäsenet:

- Päivi Voutilainen

- Pia Maria Jonsson
- Tarja Holli
- Tuula Kock
- Liisa Siika-aho
x Vesa Kiviniemi poistui klo 15.20, asiakohda 8
- Sari Mäkinen
x Jorma Penttinen poistui klo 13.40, asiakohda 5
- Aki Lindén
- Kari Paaso
- Susanna Yli-Luukko
- Risto-Pekka Happonen
- Marja Blom
- Jussi Vahtera
- Tuula Hakala

Pysyvä sihteeristö:

x Jaana Leipälä, pääsihteeri
x Reima Palonen, erityisasiantuntija
x Sari Koskinen, erityisasiantuntija
x Karoliina Ratia, osastosihteeri

Asiantuntijat

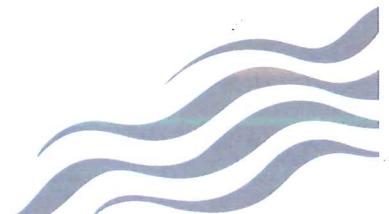
x Marjukka Mäkelä, poistui asiakohdassa 6, kello 14:00
x Taina Mäntyrinta, paikalla kohtien 6 ja 7 aikana

1 Avaus, kokouksen osallistujat ja päätösvaltaisuus

Avattiin kokous, todettiin kokous päätösvaltaiseksi ja hyväksyttiin asialista siten muutettuna, että kohtaan 13 lisättiin pohjoismaainen priorisointiyhteistyö.

2 Tiedoksi: edellisen kokouksen pöytäkirja (liite 2)

Merkittiin tiedoksi edellisen kokouksen pöytäkirja.

3 Tiedoksi: THL:n edustus PALKOssa (liite 3)

STM on 12.12.2016 nimittänyt tutkimuspäällikkö Juha Koiviston PALKOn varsinaiseksi jäseneksi Tapani Keräsen tilalle ja johtava asiantuntija Pia Maria Jonssonin varajäseneksi Marjukka Mäkelän tilalle loppukaudeksi 11.6.2017 saakka.

Uusi varsinainen jäsen esittäytyi neuvostolle.

4 Pysyvän asiantuntijan valinta

Päätös: Valittiin neuvoston aiempi varajäsen, tutkimusprofessori emerita Marjukka Mäkelä neuvoston pysyväksi asiantuntijaksi 11.6.2017 saakka.

5 Luonnos PALKOn suositukseksi: Polvikuluman täyhystyskirurginen hoito ei kuulu Suomen terveydenhuollon julkisesti rahoitettuun palveluvalikoimaan (liitteet 5a, 5b), *Jaana Leipälä, Ilona Autti-Rämö*

Leipälä ja Autti-Rämö esittelivät suosituksen taustat ja jaoston pohdintaa sekä suositusluonnoksen.

Keskusteltiin tutkimusten luotettavuudesta ja laadusta, erityisesti fysioterapeuttisen harjoittelun laadusta ja hoidon siirtymisestä yksityiselle puolelle. Kahden toista satunnaistetun, kontrolloidun kliinisen tutkimuksen perusteella täyhystyskirurgisilla toimenpiteillä (huuhtelu, mekaaninen puhdistus eli debridement, nivelkierukan poisto tai osapoisto) ei saavuteta lisähyötyä kulumapolven kivun hoidossa tai polven toiminnassa liikuntaharjoitteluun verrattuna. Yhden tutkimuksen tulokset poikkesivat 12 muun tutkimuksen tuloksista. Autti-Rämö esitteli tutkimuksen ja sen tulosten tulkintamahdollisuudet. Asiasta käydyn perusteellisen keskustelun jälkeen PALKO yhtyi yksimielisesti TULES-jaoston esittämiin johtopäätöksiin.

Todettiin, että suositus tulee vapauttamaan terveydenhuollon resursseja muuhun vaikuttavaan, lisää terveyttä tuottavaan toimintaan. Lopullisesta suosituksesta viestittäessä päätettiin painottaa suosituksen vaikutuksia: resurssien vapautumista muuhun työhön, lisääntynyttä terveyshyötyä, itsehoidon (liikuntaharjoittelu, painonhallinta) korostamista sekä komplikaatioiden vähenemistä.

Keskusteltiin polvikuluman konservatiivisista hoidoista, resursoinnista ja saatavuudesta. Todettiin, että konservatiivinen hoito on eri komponenteista koostuva, yksilöllinen kokonaisuus.

Päätös: Hyväksyttiin suositus ja taustamuistio julkaistavaksi kommentoitavaksi ota kantaa.fi -palvelussa.

Sihteeristö laatii tiedotteen asiasta.

6 PALKOn sairaalalääkkeiden arviointi-suositusprosessi, suunnitelma ja aihe-ehdotus keskusteltavaksi (liite 6), *Jaana Leipälä, Vesa Kiviniemi*

Vesa Kiviniemi esitteli sairaalalääkesuositusprosessin ja ehdotuksen PALKOn suosituksen aiheeksi: reslitsumabi eosinofiilisessä astmassa .

Keskusteltiin ehdotetun suositusaiheen sisällöstä. Todettiin, että suositusprosessi tulisi suunnitella yksityiskohtaisesti. Keskusteltiin arviointiprosessin aikataulusta suhteessa myyntiluvan myöntämiseen ja lääkkeen käyttöönottoon.

Keskustelussa nousi esiin tarve arvioida reslitsumabin lisäksi myös mepolitsumabin käyttö eosinofiilisen astman hoidossa. Todettiin, että sitä varten tarvitaan Fimean arviointi.

Pohdittiin, että jatkossa olisi perusteltua mahdollisuuksien mukaan arvioida saman lääkeryhmän valmisteita yhtäaikaaisesti, vaikka valmisteiden suora tai epäsuora vertailu ei aina olekaan mahdollista.

Keskusteltiin muiden maiden käytännöistä lääkkeiden arviointiprosesseissa.

Keskusteltiin elämän laadun arvioinnin mittareiden sisällyttämisestä arviointiprosessiin; tässä haasteena mitattavuus. Lisäksi puhuttiin hinnan, käyttöaiheen ja potilasryhmän määrittelyn vaikutuksesta suositukseen ja arviointiin.

Päätös: Valmistellaan suositusprosessi Fimean arviointien perusteella annettaville sairaalalääkkeitä koskeville suosituksille. Lisäksi valmistellaan suositus reslitsumabista eosinofiilisen astman hoidossa ja pyydetään Fimealta arviointi mepolitsumabista. Ilmoitetaan valmistajille valmisteluprosessiin ottamisesta. Nämä pyritään tuomaan helmikuun PALKOn kokoukseen. Neuvoston sihteeri pyrkii kuulemaan sidosryhmiä arviointiraportin pohjalta ennen helmikuun kokousta.

Siirrettiin asiakohta 10. Ajankohtaista PALKOn keväästä 2017 asiakohdaksi 7

7 Ajankohtaista PALKOn keväästä 2017, Päivi Sillanaukee

Sote-uudistuksen muutoksista ja prosessista sekä ohjausyksikön valmistelusta johtuen neuvoston työkuva muuttunee kevään 2017 aikana. Pääsihteerinä 1.1.2017 alkaen toimii Taina Mäntyranta. Uusi pääsihteeri esittäytyi neuvostolle.

PALKOn toiminta tulee mahdollisesti osaksi tulevaa sote-ohjausyksikköä ja neuvoston sihteeristön lainsäädännöllinen toiminta sisällytetään ohjausyksikön toimintaan. Samassa yhteydessä tulee pohdittavaksi myös sosiaalihuollon rooli.

Keväällä tarkennetaan, miten PALKOn työ voisi osaltaan hyödyttää Sote-valmistelua.

8 TULES-jaoston uusi aihe-ehdotus: Subakuutin selkä kivun kuntoutus (liite 8), Reima Palonen, Ilona Autti-Rämö

Autti-Rämö esitteli aihe-ehdotuksen: yli kuusi viikkoa kestäneen eli subakuutin selkä kivun kuntoutuksen.

Keskusteltiin aihe-ehdotuksesta ja kuntoutuksesta sekä sen sisällöstä. Pyritään välttämään ”opittu kipu” -termin käyttöä, koska se voi antaa väärän kuvan oi-

reen syystä. Selvitetään myös Työterveyslaitoksen kuulemista, jotta työterveyshuollon näkökulma tulee huomioitua.

Päätös: Päätettiin, että TULES-jaosto voi jatkaa suosituksen valmistelua ehdotuksen mukaisesti.

9 Mielenterveys- ja päihdepalveluiden jaoston uusi aihe-ehdotus (liite 9), *Sari Koskinen, Markus Henriksson*

Jaosto nosti kokouksessaan 9.11.16 esiin kolme tärkeää aihealuetta:

- Psykoterapiat
- Pitkäaikaissairaiden mielenterveys- ja päihdepotilaiden kuntoutus
- Päihdehuollon palveluvalikoima sekä sosiaali- että terveydenhuollossa: näytöön perustuvien hoitomuotojen tarjoaminen päihdehuollossa, päihdehuollon psykososiaalisten hoitomuotojen määrittely

Jaosto päätti priorisoida näistä kolmesta aiheesta psykoterapiat ja esittää sitä ensimmäiseksi valmisteltavaksi aiheeksi. Jaoston mielestä on perusteltua sisällyttää psykoterapiat tietyin ehdoin palveluvalikoimaan.

Neuvostossa keskusteltiin ehdotetuista aiheista. Todettiin, että kaikki aihe-ehdotukset ovat hyviä ja että työosarkaa on kaikkien osalta. Pidettiin hyvänä aloittaa työ psykoterapioista, koska ne ovat keskeinen menetelmä psykiatriassa ja, koska niiden järjestäminen tulee muuttumaan paljon sote-uudistuksen myötä. Myös muut ehdotetut aiheet pidetään mielessä.

Todettiin, että jaoston tulee hyödyntää työssään jäsentensä lisäksi muita asiantuntijoita, mm. Työterveyslaitokselta sekä aikuisten sosiaalityötä hyvin tuntevilta tahoilta riippuen käsiteltävästä aiheesta.

Päätös: Jaosto valmistelee suositusta ehdotuksen mukaisesti psykoterapioista. Huomioidaan tässä yhteydessä myös työterveyshuollon näkökulma.

10 Uudet asiantuntijat ja mielenterveys- ja päihdepalveluiden jaoston jäsenet

PALKO perusti kokouksessaan 30.8.2016 mielenterveys- ja päihdepalveluiden jaoston. Jaoston puheenjohtajaksi nimettiin Markus Henriksson, jaoston jäseniksi Carola Wärnå-Furu, Samuli Saarni, Helena Vormo (STM) sekä sihteeriksi Sari Koskinen, Reima Palonen ja Jaana Leipälä. Lisäksi sovittiin, että jaoston kokoonpanoa täydennetään myöhemmissä kokouksissa.

Päätös: Jaoston kokoonpanoa täydennettiin valitsemalla uusiksi jäseniksi ja samalla PALKON pysyviksi asiantuntijoiksi 11.6.2017 saakka:
Sami Pirkola, Sosiaalipsykiatrian professori, Tampereen yliopisto
Raija Kontio, Psykiatrian projektijohtaja, TtT, HUS HYKS Psykiatria
Tanja Laukkala, vastaava asiantuntijalääkäri, KELA
Kaarlo Simojoki, johtava ylilääkäri, A-klinikkasäätiö

11 Suun terveydenhuollon jaoston kuulumiset, *Sari Koskinen*

Koskinen kertoi, että suun terveydenhuollon jaosto piti lokakuussa yhteiskokouksen yhtenäisten hoidon perusteiden suun terveydenhuollon alatyöryhmän kanssa.

Suosituksista alaleuan hampaattomuuden hoidosta implanttikiinnitteisellä proteesilla esiteltiin menestyksekkäästi hammaslääkäripäivillä.

Jaosto on pohtinut seuraavaa aihe-ehdotusta, jota täsmennetään sitten, kun tiedetään miten PALKOn rooli on muuttumassa ja olisiko sote-uudistuksessa jokin sellaista valmistelussa olevaa ulottuvuutta, jota suun th-jaosto voisi tukea työllään.

Päätös: Merkittiin tiedoksi. Todettiin, että suun th-jaoston jatkotyöhön ja aihe-ehdotukseen palataan PALKOn ensi vuoden helmikuun kokouksessa.

12 PALKOn toimintasuunnitelma 2017, *Reima Palonen*

Palonen esitteli toimintasuunnitelman alustavasti. Toimintasuunnitelma pohjautuu tässä vaiheessa pitkälti vuoden 2016 toimintasuunnitelman rakenteeseen, koska SOTE-ohjausjärjestelmän perustamisesta aiheutuvat mahdolliset muutokset sekä neuvoston kokoonpanon vaihtuminen kesällä 2017 edellyttävät joka tapauksessa toimintasuunnitelman päivittämistä. Täydennetään suunnitelmaa kommenttien ja lisätietojen perusteella ja tuodaan se lopullisesti hyväksyttäväksi 8.2.2017 kokoukseen.

Todettiin, että myös työjärjestyksen päivitys tulee ajankohtaiseksi kevään aikana.

13 Tiedoksi muita asioita, *Jaana Leipälä, Reima Palonen, Sari Koskinen*

- Kanta-Hämeen keskussairaalan osastonylilääkäri Paula Turusen ja emeritusprofessori Jorma Pihan yhteydenotto lasten PANDAS ja POTS – syndroomista (Lääkärilehden artikkeli, liite 13a)

Leipälä esitteli yhteydenotot ja aiheen taustat. Suomen lastenneurologiyhdistys on päättänyt koota työryhmän laatimaan valtakunnallista hoitosuosituksista PANDAS- ja kroonisen väsymysoireyhtymän lapsipotilaille. Lisäksi valtakunnallisen hoidon saatavuuden ja yhtenäisten hoidon perusteiden työryhmän alaisuudessa toimii aikuisten toiminnallisten oireyhtymien hoidon perusteita ja saatavuutta pohtiva asiantuntijaryhmä. Leipälä on välittänyt ryhmälle tiedon lastenneurologien suunnitelmasta laatia hoitosuositus. Todettiin, että jäädään odottamaan näiden ryhmien kannanottoja. Lastenneurologien suosituksen valmistuttua PALKO arvioi tilanteen uudestaan.

- Suomen C-hepatiittistrategia on julkaistu ([linkki strategiaan](#))
- toimeksiannot Summaryxille

- Hankintasopimus: selvitys kustannusvaikuttavuuden käyttämisestä yhtenä terveydenhuollon palveluvalikoiman määrittelykriteerinä (liite 13b); selvitys esitellään helmikuun kokouksessa
- Katsaus priorisoinnin periaatteisiin, organisointitapoihin ja ohjausmekanismeihin eräissä maissa (liite 13c)

- Näyttöpäätö-verkoston tilanne

Yhteistyöverkosto on tauolla odottamassa sote-uudistuksen toimeenpanoon liittyvän kansallisen ohjausyksikön perustamista. Keväällä 2017 verkosto kutsuttaneen koolle jatkamaan mm. laaturekisterien pohdintaa.

- PALKOn kurssi Lääkäripäivillä 2017 (liite 13d)

- Pohjoismainen priorisointiyhteistyö

Pohjoismaiden ja niihin kuuluvien itsehallinnollisten alueiden priorisointia tekevien toimielinten yhteistyöverkosto on toiminut muutaman vuoden. Verkosto perustettiin pohjoismaiden terveysjohtajien (Suomesta THL:n pääjohtaja) päätöksellä. Norjan Helsedirektorat on vastannut sihteeristön ja kotisivujen ylläpidosta.

THL oli aluksi Suomen edustaja, mutta PALKOn perustamisen jälkeen edustus siirtyi PALKOn sihteeristölle. PALKOn sihteeristön asema osana ministeriötä on erilainen kuin muiden maiden edustajien, jotka ovat itsenäisten terveyshallitusten ja vastaavien palveluksessa. Myös eräiden muiden maiden edustajat ovat kokeneet pohjoismaiden terveysjohtajien kokouksen verkostolle antamat toimeksiannot ongelmallisiksi, koska niiden liityntä priorisointiin on ollut löyhähkö.

Näiden syiden takia terveysjohtajat päättivät elokuussa 2016 keskeyttää verkoston toiminnan vuodeksi ja arvioida yhteistyön jatkumahdollisuuksia ja -muotoja vuoden 2017 kokouksessaan.

14 Pidetään seuraavan kokouksen 8.2.2017 yhteydessä esitys sote-uudistuksen valmistelutilanteesta. Seuraavat kokoukset

- PALKOn kokous 8.2.2017 klo 12-16, kh. Väinämöinen, OKM, Meritulinkatu 10, Hki
- PALKOn kokous 4.4.2017 klo 12-16
- PALKOn kokous 7.6.2017 klo 12-16

15 Kokouksen päätös

Päätettiin kokous klo 16.01.

Puheenjohtaja

Päivi Sillanaukee

Pääsihteeri

Jaana Leipälä

LIITTEET

- Liite 2. PALKOn 30.8.2016 kokouksen pöytäkirja
 Liite 3. STM:n päätös PALKOn jäsenistä 12.12.2016
 Liite 5a. Luonnos PALKOn suositukseksi
 Liite 5b. Taustamuistio liitteineen (muistio+liitteet yhdessä pdf-tiedostossa)
 Liite 5c. Antti Malmivaaran eräviä mielipide PALKOLle tiedoksi
 Liite 6. Ehdotus sairaalalääkesuosituksen aiheeksi
 Liite 8. Aihe-ehdotus: Subakuutin selkävun kuntoutus
 Liite 9. Esitys mielenterveys- ja päihdepalvelujaoston aihe-ehdotuksista
 Liite 13a. Lasten äkillisesti alkavat neuropsykiatriset oireet
 Liite 13b. Hankintasopimuskuvaus: selvitys kustannusvaikuttavuuden käyttä-
 misestä yhtenä terveydenhuollon palveluvalikoiman määrittelykriteerinä
 Liite 13c. Hankintasopimuskuvaus: katsaus priorisoinnin periaatteisiin, organi-
 sointitapoihin ja ohjausmekanismeihin eräissä maissa
 Liite 13d. Lääkäripäivien 2017 PALKOn session ohjelma

JAKELU

Neuvoston varsinaiset jäsenet ja varajäsenet
 Asiantuntijat
 Sihteeristö

